

Sygn. akt VIII Pz 88/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR del. Grzegorz Tyrka

po rozpoznaniu sprawy w dniu 30 grudnia 2015 r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie I. W.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy

na skutek zażalenia pozwanej

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 11 września 2015r. *sygn. akt* VI P 390/13

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

SSR del. Grzegorz Tyrka

VIII Pz 88/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 września 2015r. Sąd Rejonowy w G. oddalił wniosek pozwanej (...) sp. z o.o. w G. o zwolnienie od kosztów sądowych. Na uzasadnienie swojego stanowiska Sąd pierwszej instancji powołał artykuł ust. 103 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Opłata od zażalenia została określona na kwotę 1.416 zł. Na podstawie dokumentacji złożonej przez pozwaną, Sąd doszedł do wniosku, że nie wykazała ona przesłanki zwolnienia osoby prawnej od kosztów sądowych, a mianowicie braku środków na pokrycie tych kosztów. Sąd zwrócił uwagę, że pomimo wykazanych zobowiązań, posiada ona również wpływy na rachunki bankowe, które nie są bezpośrednio po ich wpływie wydatkowane, bądź to samodzielnie przez pozwaną, bądź też w ramach ewentualnych czynności egzekucyjnych. Wpływy na rachunki bankowe pozwanej wielokrotnie przewyższają kwotę spornej opłaty sądowej, która zdaniem Sądu Rejonowego nie jest nadmiernie wygórowana. W dniu 8 lipca 2015r. pozwana odnotowała wpływ środków w kwocie 367.044,30 zł i kolejny wpływ w dniu 13 lipca 2015r. w kwocie 154.350,24 zł. Mimo wydatków pozwana posiada środki na pokrycie opłaty od apelacji, co wynika również z innych wpływów nie wymienionych powyżej. W oparciu o tak zgromadzony materiał dowodowy Sąd Rejonowy uznał, że brak jest podstawy do zwolnienia pozwanej od opłaty od zażalenia. Z samego faktu prowadzenia postępowania o ogłoszenie upadłości nie wynika brak możliwości pozwanej do pokrycia kosztów sądowych na obecnym etapie sprawy. Skoro nie można domniemywać braku środków na pokrycie opłaty, a fakt ten powinien być udowodniony przez stronę, to wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (opłaty od zażalenia) winien był ulec oddaleniu.

W zażaleniu (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. w wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zwolnienie pozwanej od kosztów sądowych względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania. Zarzuciła naruszenie artykułu 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wobec nieuzasadnionego przyjęcia, że pozwana nie wykazała iż nie ma dostatecznych środków na uiszczenie opłaty od apelacji, podczas gdy w jej ocenie materiał dowodowy zgromadzony w sprawie oraz przedłożony wraz zażaleniem wskazuje, że pozwana wykazała powyższą okoliczność, wobec czego sąd pierwszej instancji powinien był uwzględnić wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Zarzuciła również pośrednio naruszenie przepisów prawa procesowego a to art. 233 § 1 w k.p.c. , ponieważ analiza dowodów zgromadzonych w sprawie i przedłożonych z zażaleniem winna skutkować przez sąd uznaniem, iż materiał zgromadzony w sprawie uzasadnia przyjęcie, że pozwana nie posiada środków na pokrycie kosztów opłaty sądowej od zażalenia. Pozwana wykazywała stratę w bilansie na poziomie 872.000 zł, a fakt że posiadała wpływy na rachunki bankowe nie pozwala na przyjęcie że miała efektywne aktywa, z których mogłaby zapłacić opłatę od zażalenia wysokości 1.416 zł. Brak zaległości w regulowaniu na bieżąco swoich należności nie powinien stanowić argumentu przemawiającego za odmową zwolnienia pozwanej z kosztów sądowych, zwłaszcza że sytuacja finansowa pozwanej nie pozwala na uiszczenie opłaty sądowej. Nie było możliwe zarezerwowanie środków na dokonanie opłaty od zażalenia ponieważ natychmiast musiały być regulowane należności pozwanej wobec innych podmiotów. Nie do przyjęcia jest model na który pośrednio wskazuje Sąd pierwszej instancji, polegający na tym że pozwana zamiast regulować swoje wymagalne zobowiązania przekazuje kwoty na poczet opłaty sądowej. Nadto pojawiły się nowe okoliczności a to wystąpienie przez pozwaną z wnioskiem o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega oddaleniu.

Sąd II instancji nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia. Podziela ocenę stanu faktycznego oraz motywy oddalenia wniosku o zwolnieniu od uiszczenia kosztów sądowych (opłaty od zażalenia).

Zwolnienie od kosztów sądowych ma charakter wyjątkowy. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które ze względu na trudną sytuację materialną nie mogą ich ponieść.

Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Zgodnie z ustalonym orzecnictwem sądowym obowiązek ów należy rozumieć jako obowiązek wykazania trwałej niemożności uzyskania środków na uiszczenie kosztów sądowych.(por. wyrok SA w Rzeszowie sygn. IIII AUz 26/13, III AUz 28/13). W niniejszej sprawie taka okoliczność nie zachodzi. Pozwana przyznała, że regulowała na bieżąco swoje należności, a Sąd ustalił, że na rachunki wpływały dalsze wierzytelności. Nie zachodziła więc trwała niemożność uzyskania środków na opłacenie zażalenia.

Należy zwrócić uwagę, że strona pozwana najpóźniej w styczniu 2014 roku dowiedziała się o toczącym się postępowaniu. Od tego momentu winna była uwzględnić ewentualne koszty sądowe w racjonalnym planowaniu wydatków. Sąd Okręgowy, orzekający w niniejszej sprawie podziela również pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 19 lutego 2013r. w sprawie IIII AUz 27/13, gdzie wskazano, że „strona, która realizuje swoje zobowiązania w taki sposób, że wyzbywa się zdolności do zapłaty kosztów sądowych - preferencyjnie traktując inne zobowiązania - nie może prawnie skutecznie podnieść zarzutu, iż odmowa zwolnienia jej od kosztów sądowych jest ograniczeniem dostępności do realizacji jej praw przed sądami.” Obowiązek uiszczenia opłaty od zażalenia winien być traktowany na równi z obowiązkiem uiszczania innych należności. Fakt, że koszty działalności gospodarczej strony przewyższają jej przychody generując stratę nie podważa możliwości poniesienia przez nią opłaty od zażalenia. Występowanie straty nie świadczy o tym, że strona nie dysponuje środkami koniecznymi do pokrycia kosztów sądowych. Osoba prawna ubiegająca się o zwolnienie jej od kosztów sądowych powinna wykazać, że nie ma środków na ich poniesienie, a pozwana takiej okoliczności nie wykazała.

Sąd Okręgowy w pełni akceptuje też pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w R. z dnia 14 lutego 2014r., w sprawie I ACz 11/14, zgodnie z którym „nawet upadłość osoby prawnej nie jest wystarczającą przesłanką dla uwzględnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, zwolnienie upadłego przedsiębiorstwa od kosztów sądowych uzależnione jest bowiem od wykazania, że jego efektywne aktywa (gotówka, towary itp.) nie wystarczą na pokrycie kosztów. Również ogłoszenie likwidacji spółki nie jest równoznaczne z niemożnością uiszczenia opłaty. Przy ocenie żądania zwolnienia od kosztów sądowych istotny jest nie tylko stan majątkowy strony w chwili rozstrzygnięcia wniosku o zwolnienie czy też orzekaniu o żądaniu, lecz także możliwość zaoszczędzenia na opłacie sądową od chwili, gdy strona musiała się już liczyć z możliwością powstania obowiązku uiszczenia opłaty.

Zażalenie jako bezpodstawne oddalono w oparciu o art. 397 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c.

SSR del. Grzegorz Tyrka